

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΣΥΝ ΑΛΕΚΟΥ ΑΛΑΒΑΝΟΥ

ΣΤΗΝ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΕΝΑΡΞΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Αντιλαμβανόμαστε την παιδεία ως δημόσιο αγαθό και κοινωνικό δικαίωμα για κάθε πολίτη, αλλά και για την κοινωνία στο σύνολό της.

Συνεπώς, θεωρούμε ιδιαίτερα σημαντικό το ρόλο που θα μπορούσε να διαδραματίσει το ΕΣΥΠ ως όργανο ευρύτερης πολιτικής και κοινωνικής συμμετοχής, με την προοπτική να συμβάλει σε έναν εκπαιδευτικό σχεδιασμό που θα υπηρετεί τις αντίστοιχες κοινωνικές ανάγκες.

Ο ΣΥΝ υποστηρίζει σταθερά την ανάγκη για διάλογο όλων των πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων και των φορέων της εκπαίδευσης σε εθνικό επίπεδο, ώστε να εξασφαλιστούν οι καλύτερες δυνατές προϋποθέσεις για την αντιμετώπιση των πολλών και σοβαρών εκπαιδευτικών προβλημάτων.

Δεν είμαστε όμως διατεθειμένοι σε καμιά περίπτωση να συμμετάσχουμε σε ένα διάλογο, που θα μπορούσε να εξυπηρετεί επικοινωνιακές σκοπιμότητες, προθέσεις συγκάλυψης των πραγματικών προβλημάτων ή διαθέσεις επιβολής προειλημμένων αποφάσεων.

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη διεξαγωγή ενός ουσιαστικού διαλόγου αποτελεί η ειλικρινής και έμπρακτη διάθεση από την πλευρά της κυβέρνησης να συζητήσει σε ισότιμη βάση τα πραγματικά προβλήματα της εκπαίδευσης, και να καταλήξει σε συγκεκριμένες αποφάσεις, σε τακτό χρόνο και με σαφείς δεσμεύσεις για εφαρμογή των κοινώς αποδεκτών σημείων.

Επιμένουμε ιδιαίτερα στην ανάδειξη των πραγματικών προβλημάτων της εκπαίδευσης, όπως τίθενται από την ίδια την κοινωνία, από τους γονείς, τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων, δηλαδή από όλους εκείνους που αντιμετωπίζουν καθημερινά μια εξαιρετικά παθογενή κατάσταση, όπως:

- η συνεχής υποβάθμιση της δημόσιας εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών,
- τα απαράδεκτα για μια σύγχρονη, προηγμένη κοινωνία ποσοστά αναλφαβητισμού και διαρροής από την υποχρεωτική εκπαίδευση,
- η σοβαρή επιβάρυνση της ελληνικής οικογένειας στην προσπάθειά της να εξασφαλίσει για τα παιδιά της τα στοιχειώδη μορφωτικά εφόδια,
- η αδιαφορία των μαθητών για ένα σχολείο που δεν καλύπτει τις ανάγκες τους για μόρφωση,
- η όξυνση των αντιθέσεων και των συγκρούσεων γύρω από τα ζητήματα της εκπαίδευσης, μέσα και έξω από το σχολείο,
- η ανεργία των νέων, ακόμη και όταν έχουν αποκτήσει επίσημους τίτλους σπουδών και μια σειρά άλλα σοβαρά προβλήματα.

Ιδιαίτερα στα γεωγραφικώς απομονωμένα και δυσπρόσιτα σχολεία, καθώς και στα σχολεία των υποβαθμισμένων συνοικιών στα μεγάλα αστικά κέντρα, όπου ζουν συνήθως οι μετανάστες και τμήματα της κοινωνίας που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο του κοινωνικού αποκλεισμού, η κατάσταση είναι τραγική και η διαρροή ανεξέλεγκτη.

Με την εφαρμογή προηγούμενων μεταρρυθμίσεων οι μισοί σχεδόν μαθητές εκδιώχθηκαν από το λύκειο, και αυτή η πολιτική έπληξε κυρίως τα παιδιά των κοινωνικά ασθενέστερων στρωμάτων, των απομακρυσμένων περιοχών, των μεταναστών και των παλιννοστούντων μαθητών. Παρά τις επιμέρους «επιδιορθώσεις» αυτής της πολιτικής, οι συνέπειές της εξακολουθούν να ταλανίζουν και σήμερα τη λυκειακή βαθμίδα. Τα φροντιστήρια εξακολουθούν να υπόσχονται τη διδασκαλία της τεχνικής για την «εξασφάλιση της επιτυχίας» στις εξεταστικές διαδικασίες για την πρόσβαση στα ΑΕΙ και ΤΕΙ, απαξιώνοντας τη μορφωτική λειτουργία του Λυκείου.

Βλέπουμε την τριτοβάθμια εκπαίδευση να μετατρέπεται βαθμιαία σε μηχανισμό ρηχής επαγγελματικής κατάρτισης με νέα τμήματα αμφίβολης επιστημονικής επάρκειας ως προς το γνωστικό αντικείμενο να φυτρώνουν ανεξέλεγκτα στην περιφέρεια, υπακούοντας στις ψηφοθηρικές σκοπιμότητες της εξουσίας. Η περιβόητη διασύνδεση των ανώτατων ιδρυμάτων με την «παραγωγική διαδικασία» και τις «ανάγκες της αγοράς» συρρικνώνει ασφυκτικά τον αυτόνομο ακαδημαϊκό ρόλο τους και τον περιορίζει στην παροχή εκπαιδευτικών υπηρεσιών και εξειδικευμένης γνώσης, και όχι ολοκληρωμένης μόρφωσης και χαμηλής ποιότητας.

Μια τέτοια εκπαιδευτική πολιτική δεν εξυπηρετεί την ανάπτυξη της γνώσης, της επιστήμης, της βασικής έρευνας, της βέλτιστης αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών, την ανταπόκριση στις πολλαπλές απαιτήσεις της εποχής.

Απέναντι σε αυτή την πραγματικότητα αντιπαραθέτουμε μια άλλη, ριζικά διαφορετική αντίληψη για το σχολείο, για την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Η δική μας πρόταση, πρόταση διεκδίκησης και πάλης της Αριστεράς, με βαθιές ιστορικές ρίζες, βρίσκεται σε αντιπαράθεση με τη νεοφιλελεύθερη αντίληψη, όπως καταγράφεται και από τις κατευθύνσεις της Μπολόνια, που θέλει την εκπαιδευτική διαδικασία πλήρως συνδεδεμένη και στην ουσία υποταγμένη στις επιδιώξεις της αγοράς.

Ο πυρήνας της δικής μας εναλλακτικής πολιτικής για την παιδεία είναι η δημιουργία ολοκληρωμένων πολιτών με βαθιά μόρφωση, κριτική σκέψη, ικανότητα για συνεργασία, δυνατότητα να αμφισβητούν, να δημιουργούν. Θα μπορούσαν για παράδειγμα να καταλάβουν τι πραγματικά σημαίνει το χθεσινό κήρυγμα Μπους....

Βασικός άξονας της εναλλακτικής μας πρότασης είναι η πραγματοποίηση μιας ριζικής δημοκρατικής μεταρρύθμισης, που θα στηρίζεται σε μια ενιαία δωδεκάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση (στην οποία επιπλέον προστίθεται και η προσχολική), ποιοτικά αναβαθμισμένη, που θα παρέχεται ως δημόσιο, κοινωνικό αγαθό σε όλους, χωρίς διακρίσεις και αποκλεισμούς.

Επαναφέρουμε εδώ αναλυτικά τις προτάσεις μας που συνιστούν την εναλλακτική μας πρόταση:

- Ολοήμερο σχολείο σωστά οργανωμένο και εξοπλισμένο, που θα παρέχει πολύπλευρη μόρφωση σε όλα τα παιδιά, και θα αντισταθμίζει με συγκεκριμένα μέτρα τις όποιες δυσκολίες θα συναντά κάθε παιδί, ανάλογα με τα ιδιαίτερα προβλήματα που αντιμετωπίζει.
- Αναβάθμιση των προγραμμάτων της υποχρεωτικής και της λυκειακής εκπαίδευσης και εμπλουτισμό τους με μαθήματα και δραστηριότητες που βοηθούν το παιδί να κατανοήσει σωστά το κοινωνικό και φυσικό περιβάλλον που θα προετοιμάζεται για να ζήσει σε μια κοινωνία συνεργασίας, αλληλεγγύης και δημιουργίας και όχι να μαθαίνει τον ατομισμό και να λειτουργεί σαν χειραγωγούμενο άτομο. Ιδιαίτερη σημασία να δοθεί στην αντιρατσιστική και διαπολιτισμική εκπαίδευση και στην καταπολέμηση των εθνικιστικών στερεοτύπων.
- Προβάλλουμε τη θεσμοθέτηση ενός πραγματικά Ενιαίου Λυκείου, αποδεσμευμένου από τη διαδικασία των εισαγωγικών εξετάσεων, που θα συνδυάζει αρμονικά τη θεωρητική μόρφωση με την πρακτική δραστηριότητα και τη σύγχρονη τεχνολογία, και θα παρέχει σύγχρονη γενική μόρφωση σε κάθε μαθητή και μαθήτριά. Διεκδικούμε την

αναβάθμιση της τεχνολογικής εκπαίδευσης, που οι ακολουθούμενες εκπαιδευτικές πολιτικές τη μετέτρεψαν σε ανυπόληπτη «λύση ανάγκης».

- Ελεύθερη πρόσβαση των αποφοίτων του Ενιαίου Λυκείου στα ΑΕΙ και ΤΕΙ. Απαραίτητη προϋπόθεση γι' αυτό είναι να αυξηθούν οι θέσεις και να ενισχυθεί κατάλληλα το προσωπικό και η υποδομή τους.
- Πρωινή λειτουργία όλων των σχολείων και εξοπλισμός τους με όλα τα απαιτούμενα μέσα (σχολική βιβλιοθήκη, εργαστήρια, αίθουσα υπολογιστών κ.λπ.).
- Μορφωτική, κοινωνική και οικονομική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού προσωπικού των σχολείων: Μακράς διάρκειας επιμόρφωση για όλο το εκπαιδευτικό προσωπικό και ενίσχυση των ευκαιριών για μεταπτυχιακές σπουδές.
- Επαρκείς διορισμούς μόνιμου εκπαιδευτικού προσωπικού σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης, ώστε να εξασφαλίζεται η έγκαιρη και αποτελεσματική λειτουργία τους. Απορρίπτουμε τις ελαστικές εργασιακές σχέσεις, την εργασιακή αβεβαιότητα στο δημόσιο τομέα. Το καθεστώς των ωρομίσθιων και αναπληρωτών υποσκάπτει το κύρος και την αποτελεσματικότητα της δημόσιας εκπαίδευσης.
- Περιφρούρηση και περαιτέρω ενίσχυση του δημόσιου και δωρεάν χαρακτήρα των τριτοβάθμιων ιδρυμάτων.
- Ουσιαστική κατοχύρωση της αυτοτέλειας των ΑΕΙ και ΤΕΙ.
- Απόκρουση κάθε προσπάθειας για χειραγώγηση των τριτοβάθμιων ιδρυμάτων και ελέγχου τους από τους παράγοντες που ελέγχουν την αγορά μέσω των προωθούμενων συγκεκριμένων συστημάτων αξιολόγησης.
- Εξασφάλιση των απαιτούμενων πόρων για την επαρκή λειτουργία όλων των τριτοβάθμιων ιδρυμάτων, ιδίως των περιφερειακών.
- Ενίσχυση της βασικής έρευνας στα τριτοβάθμια ιδρύματα.
- Κάλυψη του ψηφιακού χάσματος με εφαρμογή ψηφιακής εκπαίδευσης για όλους.

Βασική προϋπόθεση, για να προωθηθούν όλες οι παραπάνω προτάσεις μας, **είναι η ουσιαστική αύξηση των κρατικών δαπανών για την εκπαίδευση τουλάχιστον στο 5% επί του ΑΕΠ**, ώστε να υποστηριχτεί επαρκώς κάθε αναγκαία καινοτομική παρέμβαση, σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης.

Από τότε που ήμουνα μαθητής του Λυκείου, έχουν γίνει ασύλληπτες αλλαγές στην κοινωνία της γνώσης. Από τότε όμως στην Ελλάδα το κίνημα για την αύξηση των δαπανών για την Παιδεία στο αναγκαίο ύψος παραμένει αππραγματοποίητο.

Γι αυτό – επιτρέψτε μου – θα διαφωνήσω με τη δήλωση της κας Υπουργού –με την οποία γνωριστήκαμε όταν συνεργαστήκαμε ως εκπρόσωποι διαφορετικών φοιτητικών παρατάξεων για τη διοργάνωση της μεγαλύτερης φοιτητικής πορείας που έγινε μεταδικτατορικά προς την Αμερικανική πρεσβεία- ότι όσοι σήμερα, την ώρα που συζητάμε, οργανώνουν κινητοποιήσεις εδώ παραέξω, αποτελούν το πιο συντηρητικό κομμάτι της ελληνικής κοινωνίας.

Τα κινήματα των νέων, των μαθητών, των φοιτητών αλλά και των εκπαιδευτικών λειτουργούν αποτελούν την εμπροσθοφυλακή της ελληνικής κοινωνίας. Δίχως τη δική τους συμβολή, δίχως το δικό τους ριζοσπαστισμό, δίχως τους δικούς τους αγώνες θα εξέλιπε η ελπίδα ότι αυτός ο κόσμος μπορεί να αλλάξει. Μπορεί να γίνει καλύτερος, μπορεί να είναι πιο δίκαιος, πιο δημιουργικός, πιο πολύχρωμος για να μας χωράει όλους, για να εξυπηρετεί τις ανάγκες και να ανταποκρίνεται στα οράματά μας.

Εμείς λοιπόν, είμαστε σήμερα εδώ και για έναν επιπρόσθετο λόγο : Για να ακουστεί μέσα στο Ζάππειο και η δική τους φωνή. Γιατί αισθανόμαστε ότι είμαστε και εμείς κομμάτι αυτών των κινήματων, έχουμε τις ίδιες αγωνίες, παλεύουμε κοινούς στόχους, έχουμε κοινό όραμα τη προάσπιση, διεύρυνση και βελτίωση της ποιότητας του δημόσιου χαρακτήρα της εκπαίδευσης.

